En kvarn i Norra Möckleby socken 2014

Dendrokronologisk undersökning

av *Torbjörn Axelson*, 2014

Den 31 juli 2014 tog jag mig före att besöka en kvarn i Bröttorp, Norra Möckleby, vid vägen mot Färjestaden, ca 1 km väster om vägskälet, 56.65188, 16.65901 (WGS 84). Kvarnen är i dåligt skick, men en renovering är planerad redan i augusti 2014[1]. Då jag blivit uppmärksam på detta vällovliga initiativ, ville jag gärna bidra med en datering. Jag tog därför med tillväxtborr (5 mm) prov ur kvarnstubben, stubbstöttan mot väster och den högra/sydvästra brostocken. Alla tre proven ger goda korrelationsvärden mot min ölandsreferens för ek.[2] Splintved finns på alla proven, och vankant troligen på provet ur brostocken, som ju suttit mer skyddat. Detta prov slutar med vårveden från 1760 - trädet är alltså fällt sommaren 1760. De andra har yttersta bevarad ring från 1748 respektive 1752, men inget hindrar att också dessa kan vara fällda vid samma tid.

Kvarnen 2014, väl värd en upprustning!

Splintvedsdiagrammet visar att alla stockarna kan vara fällda 1759/60

På hjärtstocken finns följande inskrifter (så vitt jag kan tyda): "**DEÄNA KVARN ÄR ?? BYD ANO 1760 INZ L:PD**" och "**1884 24/5**". Det angivna årtalet 1760 kan alltså bekräftas genom den dendrokronologiska analysen. Åtminstone brostockarna är från ett träd fällt denna sommar, och de övriga undersökta virkena kan vara samtida. Jag kunde inte heller se några andra tecken på mer omfattande ombyggnad eller återanvändning.

Noter

1. ↑ Byggnadsvårdsföreningen, byggnadsvårdsläger sommaren 2014, Bröttorps kvarn
2. ↑ OlandQUSP-referensen
3. ↑ Stubbe
4. ↑ Stubbstötta-väst
5. ↑ Brostock-höger

PDF-kopia av http://taxelson.se/dendro/oland/KvNMby01-2014.htm. Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Mätvärden (rådata)

```
NMby01 1 Kvarn, Bröttorp, N Mökleby sn, Öland                QUSP
NMby01 2 Sweden       Quercus                  5639N1640E          1530 1759
NMby01 3 T. Axelson
NMby011 1530   455   379   379   224   293   368   376   272   231   362
NMby011 1540   393   345   331   304   319   288   216   216   302   442
NMby011 1550   358   274   262   256   154   126   247   401   275   304
NMby011 1560   395   318   315   282   177   255   330   279   289   251
NMby011 1570   257   160   106   153   121   127   197   213   218   121
NMby011 1580   195   184   184   198   184   261   203   194   198   137
NMby011 1590   103   125   169   176   192   258   123   126   136   130
NMby011 1600   147   166   178   173   155   131   113   220   193   180
NMby011 1610   157   199   204   171   158   107   147   177   147   202
NMby011 1620   215   248   195   179   134   240   219   233   186   225
NMby011 1630   223   174   179   106    91    74    86   127   158   151
NMby011 1640   171   178   192   128    99   143   192   204   208   185
NMby011 1650   229   187   133   135   141   169   173   145   180   155
NMby011 1660   117   143   116   128   131   176   110   101    93   102
NMby011 1670   118   203   170   187   150   138    98   103   124   143
NMby011 1680   115   153   163   162   204   157   126    92    82    94
NMby011 1690    97   142   146   137   204   150   127   119    96    92
NMby011 1700   110    90   130   156   134   131   121    81   118    81
NMby011 1710    83   116   141   150   109    99   123   112   115   119
NMby011 1720   152   187   210   107    85   101   168   194   173   193
NMby011 1730   136   137   119   105    76   123   252   190   143   199
NMby011 1740   117   110   104   110   115   170   171   188   193   999
NMby011 #### sp=9?, +0.5 omätt
NMby012 1640   162   102    97   102    86   152   201   199   239   198
NMby012 1650   203   180   104    87   124   209   237   209   247   193
NMby012 1660   175   258   265   244   275   261   146   150   174   197
NMby012 1670   187   308   236   253   270   187   154   142   236   208
NMby012 1680   205   123   217   207   128    96    97    88   117   119
NMby012 1690    99   212   198   155   165   158   160   147   149    65
NMby012 1700    92   120   190   163   109   106    92    78    62    70
NMby012 1710    74   118   141   128    85    79   102   116   152   108
NMby012 1720   101   154   112    93   174   170   149   189   188   133
NMby012 1730   125    82    79    69    64   126   175   144   157   157
NMby012 1740   151    77    54    51    77   120   149   124   102    91
NMby012 1750   101   138   236   999
NMby012 #### +>0 (vittrad) (=splintgräns?)
NMby013 1668   107   296
NMby013 1670   246   319   356   475   414   314   254   165   127   121
NMby013 1680    75    80   229   233   216    81   127    90    67   150
NMby013 1690    93   176   161   258   297   337   298   313   172   146
NMby013 1700   185   345   404   331   316   392   263   228   183   140
NMby013 1710   132   206   318   360   292   199   282   296   273   229
NMby013 1720   344   347   345   304   158   286   228   353   284   353
NMby013 1730   338   302   374   183   191   205   296   393   283   294
NMby013 1740   315   284   146   209   199   206   238   291   234   269
NMby013 1750   247   309   284   242   229   170   173   114   164   187
NMby013 1760   999
NMby013 #### sp=10; +sommar
```